

СТУДЕНТСЬКИЙ ВЕБІНАР

Бондаренко О.О.

студентка 5 курсу

Національного Технічного Університету України

«Київський Політехнічний Інститут імені Ігоря Сікорського»

СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕСУ МИСЛЕННЯ

Друга половина ХХ століття характеризується значним поживлення інтересу до змістового аспекту мовних знаків, внаслідок чого з'явилась значна кількість напрямків та шкіл в царині семантичних досліджень [3; 5].

Сприйняття — найважливіша з функцій вищої нервової діяльності людини. Із появою на світ людина починає сприймати інформацію, може її миттєво переробити, а згодом і осмислити. Таким чином, сприйняття активізує таку не менш важливу функцію вищої нервової діяльності людини, як мислення. Осмислення отриманої за допомогою сенсорів інформації і створює таке явище, яке спонукає людину до дій, допомагає накопичувати досвід і передавати цей досвід іншим за допомогою мови [2; 5].

У сучасній лінгвістиці дослідники все більше уваги приділяють дослідженню концепту «ПРОЦЕС МИСЛЕННЯ». А тому цілком обгрунтовано є зацікавленість сучасних авторів англійськими дієсловами на позначення процесу мислення, який опосередковує всі інші види людської діяльності та відіграє важливу роль при конструюванні тексту. Попри численність досліджень і різноманітність спроб вирішення, питання типології дієслівної лексики на позначення процесу мислення і досі залишається актуальним. Зокрема, метою описуваного дослідження є виокремлення та класифікація англійських дієслів лексико-семантичного поля «мисленнєва діяльність» [1; 3].

Дієслова розумової діяльності (*to understand, to think, to know, to hypothesize, to decide, to draw conclusions, to suspect, to question, to memorise* та ін.) є широкоживаними в англійських науково-популярних текстах. Це пов'язано з тим, що тексти згадуваного жанру функціонують у науковій сфері, передбачають презентацією наукового матеріалу, і це, звичайно, має на увазі обробку і отримання інформації, а також здійснення різноманітних операцій (припущення, аналіз, підсумки тощо) [4].

Усі дієслова мислення мають у своєму складі сему «здійснення ментальної діяльності» і співвідносяться з поняттям «мислити», утворюючи семантичне поле «розумова діяльність» [3, с. 55]. Яскравим прикладом є дієслово *think*. «Короткий Оксфордський словник англійської мови» дає таку дефініцію:

1. Have a particular opinion, belief, or idea about someone or something.
2. Use one's mind actively to form connected ideas about someone or something.
3. Have a special opinion of [7].

Згідно наведеного тлумачення, дієслово *think* реалізує такі смислові блоки:

1. володіти знанням / інформацією;

2. цілеспрямовано міркувати;
3. володіти думкою / судженням.

Кожне з аналізованих дієслів відображає певний аспект розумового процесу, описуючи його особливості. Слід зазначити, що багато вчених проводили дослідження дієслів розумової діяльності [2; 3; 6]. Слідом за Л. Нефьодовою, ми виокремили такі семантичні групи дієслів на позначення процесу мислення:

- 1) дієслова зі значенням розумового процесу;
- 2) дієслова, що позначають розумові дії;
- 3) дієслова розумового сприйняття;
- 4) дієслова інтелектуальних відносин [6, с. 22].

До дієслів розумового процесу автор відносить дієслова мислення (*think, ponder*) і уяви (*imagine, dream*). Друга група складається з дієслів судження (*judge, conclude*), дієслова раціональної оцінки (*estimate, rate*), дієслова уявлення (*conceive, realize*), а також дієслова рішення (*decide, determine*). До групи дієслів розумового сприйняття належать дієслова пізнання (*learn, discover*), дієслова розуміння (*understand, realize*), дієслова спогади (*remember, recollect*) і дієслова «наукового припущення» (*accept, assume*). Дієслова інтелектуальних відносин утворюють шість груп: дієслова знання (*know, see*), дієслова суб'єктивної модальності (*think, suppose*), дієслова думки (*regard, find*), дієслова пам'яті (*remember, forget*), дієслова очікування (*expect, hope*) і дієслова наміри (*intend, dream*) [6].

Отже, наведена класифікація є свідченням того, наскільки різноманітними є дієслова на позначення процесу мислення та фіксує взаємозв'язок між мисленнєвою діяльністю людини та її відображенням у мові.

Література

1. Васильев Л.М. Семантика русского глагола / Л. М. Васильев. — М.: Высш. школа, 1981. — С. 184.
2. Вердиева З.Н. Семантические поля в современном английском языке: Учеб. пособие для пед. ин-тов / З. Н. Вердиева. — М.: Высш. шк., 1986. — С. 120.
3. Зализняк А.А. Считать и думать: два вида мнения. Логический анализ языка. Культурные концы. — М.: Наука, 1991. — С. 187–194.
4. Ильчук Е.В. Семантическая структура английских глаголов мышления *think* и *consider*. — Вестник МГУ. — Сер. 9. Филология. — 2003, №3. — С. 71–92.
5. Логический анализ языка: знание и мнение / под ред. Н. Д. Арутюновой. — М.: Наука, 1988. — С. 18–22.
6. Нефедова Л.Б. Статистические и динамические аспекты глагольной семантики в современном английском языке: автореф. дис. канд. филол. наук. — М., 1983. — С. 26.
7. The Oxford Dictionary of English Etymology / Ed. by C. T. Onions. Oxford: The Clarendon Press, 1996. — 1024 p.